
Οι προτάσεις της Κομισιόν για τον προϋπολογισμό της περιόδου 2021 - 2027

2018/05/02 17:14 στην κατηγορία ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Έναν ρεαλιστικό, σύγχρονο, μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό, για την περίοδο 2021 - 2027, προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Πρόκειται για μια ειλικρινή απάντηση στη σημερινή πραγματικότητα στην οποία η Ευρώπη θα πρέπει να διαδραματίσει σημαντικότερο ρόλο για να εξασφαλίσει την ασφάλεια και τη σταθερότητα σε έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται από αστάθεια, τη στιγμή που το Brexit θα αφήσει ένα σημαντικό κενό στον προϋπολογισμό μας.

Η σημερινή πρόταση απαντά σε αυτή τη διπλή πρόκληση με τη μείωση δαπανών, αλλά και με την προσθήκη νέων πόρων σε ισότιμη βάση.

Η χρηματοδότηση των νέων και βασικών προτεραιοτήτων της Ένωσης θα διατηρηθεί ή θα ενισχυθεί, κάτι που συνεπάγεται αναπόφευκτα μειώσεις σε άλλους τομείς. Μπροστά σε τόσο σημαντικές προκλήσεις, είμαστε υποχρεωμένοι να ενεργήσουμε υπεύθυνα. Η πρόταση προϋπολογισμού που παρουσιάζεται σήμερα είναι συνεπώς τόσο στοχευμένη όσο και ρεαλιστική.

Η πρόταση της Επιτροπής ευθυγραμμίζει τον προϋπολογισμό της Ένωσης με τις πολιτικές μας προτεραιότητες - όπως αντικατοπτρίζονται στο θετικό θεματολόγιο που παρουσιάστηκε από τον πρόεδρο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ στην [ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης](#) στις 14 Σεπτεμβρίου 2016 και εγκρίθηκε από τους ηγέτες της ΕΕ των 27 στην Μπρατισλάβα στις 16 Σεπτεμβρίου 2016 και στη Διακήρυξη της Ρώμης της 25ης Μαρτίου 2017.

Εστιάζοντας στους τομείς στους οποίους η Ένωση είναι σε καλύτερη θέση να αναλαμβάνει δράση, ο προϋπολογισμός αυτός στοχεύει σε μια Ένωση που προστατεύει, ενδυναμώνει και υπερασπίζεται τους πολίτες της.

Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ δήλωσε: «Σήμερα είναι μια σημαντική στιγμή για την Ένωσή μας. Ο νέος προϋπολογισμός είναι μια ευκαιρία να διαμορφώσουμε το μέλλον μας ως μια νέα, φιλόδοξη Ένωση 27 κρατών μελών που τα ενώνει η αλληλεγγύη. Με τη σημερινή πρόταση, παρουσιάζουμε ένα ρεαλιστικό

σχέδιο για το πώς μπορούμε να κάνουμε περισσότερα με λιγότερους πόρους. Οι καλές οικονομικές προοπτικές μάς δίνουν μια «ανάσα», αλλά δεν μας απαλλάσσουν από την υποχρέωση να εξοικονομήσουμε πόρους σε ορισμένους τομείς. Θα διασφαλίσουμε χρηστή δημοσιονομική διαχείριση μέσω του μηχανισμού για το κράτος δικαίου που θεσπίστηκε για πρώτη φορά. Με άλλα λόγια, θα ενεργήσουμε υπεύθυνα με τα χρήματα των φορολογουμένων. Τη σκυτάλη παίρνουν τώρα το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Πιστεύω ακράδαντα ότι θα πρέπει να έχουμε ως στόχο την επίτευξη συμφωνίας πριν από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το 2019.»

Ο επίτροπος Γκίντερ Έτινγκερ αρμόδιος για τον Προϋπολογισμό και τους Ανθρώπινους Πόρους δήλωσε: «Αυτή η πρόταση προϋπολογισμού αφορά πραγματικά την προστιθέμενη αξία της ΕΕ. Επενδύουμε περισσότερο σε τομείς όπου ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να ενεργεί μόνο του ή όπου είναι αποτελεσματικότερο να ενεργούμε από κοινού – στην έρευνα, τη μετανάστευση, στον έλεγχο των συνόρων ή στην άμυνα. Συνεχίζουμε επίσης να χρηματοδοτούμε τις παραδοσιακές – αλλά εκσυγχρονισμένες – πολιτικές, όπως την Κοινή Γεωργική Πολιτική και την Πολιτική Συνοχής, διότι όλοι ωφελούμαστε από την υψηλή ποιότητα των γεωργικών μας προϊόντων και από τις περιφέρειες που καλύπτουν την οικονομική τους υστέρηση.»

1. Ένας στοχευμένος προϋπολογισμός: αντιστοίχιση των φιλοδοξιών με τους πόρους

Η Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 έχει καθορίσει τις πολιτικές της προτεραιότητες και τώρα χρειάζεται τους αναγκαίους πόρους για να τις υλοποιήσει.

Συνολικά, η Επιτροπή προτείνει έναν μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό ύψους **1.135 δισ. ευρώ σε αναλήψεις υποχρεώσεων** (σε τιμές του 2018) για την περίοδο 2021-2027, που ισοδυναμεί με το **1,11% του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος της ΕΕ των 27** (ΑΕΕ) [Γενικό ενημερωτικό δελτίο](#)). Αυτό το επίπεδο αναλήψεων υποχρεώσεων μεταφράζεται σε πληρωμές ύψους 1.105 δισ. ευρώ (ήτοι 1,08% του ΑΕΕ) (σε τιμές του 2018). Το ποσό αυτό περιλαμβάνει την ενσωμάτωση, στον προϋπολογισμό, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης, που αποτελεί το κύριο μέσο της ΕΕ για τη χρηματοδότηση της αναπτυξιακής συνεργασίας με χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού και το οποίο, μέχρι σήμερα, αποτελεί διακυβερνητική συμφωνία. Λαμβανομένου υπόψη του πληθωρισμού, το ύψος αυτό του προϋπολογισμού είναι συγκρίσιμο με το μέγεθος του τρέχοντος προϋπολογισμού 2014-2020 (συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης).

Για να χρηματοδοτηθούν οι νέες και επείγουσες προτεραιότητες, **θα πρέπει να αυξηθούν τα σημερινά επίπεδα χρηματοδότησης**. Η επένδυση σήμερα σε τομείς όπως η έρευνα και η καινοτομία, η νεολαία, η ψηφιακή οικονομία, η διαχείριση των συνόρων, η ασφάλεια και η άμυνα, θα συμβάλει στη μελλοντική ευημερία,

βιωσιμότητα και ασφάλεια. Για παράδειγμα, ο προϋπολογισμός του προγράμματος Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης θα διπλασιαστεί.

Ταυτόχρονα, η Επιτροπή εξέτασε με κριτικό πνεύμα πού θα μπορούσαν να **εξοικονομηθούν πόροι** και να βελτιωθεί η **αποτελεσματικότητα**. Η Επιτροπή προτείνει περιορισμένη μείωση της χρηματοδότησης για την Κοινή Γεωργική Πολιτική και την Πολιτική Συνοχής – κατά 5% και στις δύο περιπτώσεις- ώστε να αντικατοπτρίζεται καλύτερα η νέα πραγματικότητα μιας Ένωσης των 27. Οι πολιτικές αυτές θα εκσυγχρονιστούν ώστε να εξασφαλιστεί ότι μπορούν να συνεχίσουν να είναι αποτελεσματικές με λιγότερους πόρους και να εξυπηρετούν επίσης νέες προτεραιότητες. Για παράδειγμα, η πολιτική συνοχής θα διαδραματίζει έναν ολοένα σημαντικότερο ρόλο στη στήριξη των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και τη μακροπρόθεσμη ενσωμάτωση των μεταναστών.

Αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών θα είναι η επανεξισορρόπηση του προϋπολογισμού και η μεγαλύτερη εστίαση στους τομείς στους οποίους ο προϋπολογισμός της ΕΕ μπορεί να είναι περισσότερο αποτελεσματικός.

2. Ένας σύγχρονος, απλός και ευέλικτος προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι περιορισμένος σε σύγκριση με το μέγεθος της οικονομίας της ΕΕ και τους εθνικούς προϋπολογισμούς. Ωστόσο, μπορεί να αλλάξει ουσιαστικά τη ζωή των πολιτών και των επιχειρήσεων – υπό την προϋπόθεση ότι επενδύει σε τομείς στους οποίους η Ένωση μπορεί να έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο από ό,τι οι δημόσιες δαπάνες σε εθνικό επίπεδο, δηλαδή όπου μπορεί να παρέχει πραγματική **ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία**. Μπορούμε να αναφέρουμε ως παραδείγματα έργα έρευνας αιχμής που φέρνουν σε επαφή τους καλύτερους ερευνητές από ολόκληρη την Ευρώπη, μεγάλες υποδομές ή έργα για την επίτευξη του ψηφιακού μετασχηματισμού ή για τον εξοπλισμό της Ένωσης με τα αναγκαία μέσα για την προστασία και την υπεράσπιση των πολιτών της. Αυτό είναι απαραίτητο στον σημερινό ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο στον οποίο η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με δημογραφικές προκλήσεις, αστάθεια στις γειτονικές της χώρες και με άλλα πολλά πιεστικά ζητήματα που υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα.

Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή προτείνει έναν προϋπολογισμό που να είναι σύγχρονος, απλός και ευέλικτος:

Σύγχρονος: Μια νέα Ένωση των 27 χρειάζεται έναν νέο, σύγχρονο προϋπολογισμό που να δείχνει ότι η Ευρώπη έχει αντλήσει διδάγματα από το παρελθόν. Αυτό συνεπάγεται περαιτέρω μείωση της γραφειοκρατίας για τους δικαιούχους και τις διαχειριστικές αρχές, καθιστώντας τους κανόνες πιο συνεκτικούς με βάση ένα ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων. Συνεπάγεται επίσης καθορισμό σαφέστερων στόχων και

μεγαλύτερη εστίαση στις επιδόσεις. Με τον τρόπο αυτό θα διευκολυνθεί η παρακολούθηση και η μέτρηση των αποτελεσμάτων, καθώς και η πραγματοποίηση αλλαγών όταν κρίνεται αναγκαίο.

Απλός: Η δομή του προϋπολογισμού θα είναι σαφέστερη και περισσότερο ευθυγραμμισμένη με τις προτεραιότητες της Ένωσης. Σήμερα, τα κονδύλια κατανέμονται σε υπερβολικά μεγάλο αριθμό προγραμμάτων και μέσων, τόσο εντός όσο και εκτός του προϋπολογισμού. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή προτείνει να μειωθεί ο αριθμός των προγραμμάτων κατά περισσότερο από το ένα τρίτο (από 58 που είναι σήμερα σε 37 στο μέλλον), π.χ. με τη συγκέντρωση των κατακερματισμένων πηγών χρηματοδότησης σε νέα ολοκληρωμένα προγράμματα και με τον ριζικό εξορθολογισμό της χρήσης χρηματοδοτικών μέσων, μεταξύ άλλων, μέσω του ταμείου InvestEU.

Ευέλικτος: Οι πρόσφατες προκλήσεις – κυρίως η μεταναστευτική και προσφυγική κρίση το 2015 – κατέδειξαν σαφώς τους περιορισμούς ευελιξίας του τρέχοντος προϋπολογισμού της ΕΕ να αντιδρά γρήγορα και αποτελεσματικά. Η πρόταση της Επιτροπής προβλέπει συνεπώς μεγαλύτερη ευελιξία τόσο εντός όσο και μεταξύ των προγραμμάτων, ενισχύοντας τα μέσα διαχείρισης των κρίσεων και δημιουργώντας ένα νέο «ενωσιακό αποθεματικό» με στόχο την αντιμετώπιση απρόβλεπτων γεγονότων και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης σε τομείς όπως η ασφάλεια και η μετανάστευση.

3. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ και το κράτος δικαίου: Χρηστή δημοσιονομική διαχείριση

Μια σημαντική καινοτομία στον προτεινόμενο προϋπολογισμό είναι ο ενισχυμένος δεσμός μεταξύ της χρηματοδότησης της ΕΕ και του κράτους δικαίου. Ο σεβασμός του κράτους δικαίου αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και την αποτελεσματική χρηματοδότηση της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προτείνει έναν [νέο μηχανισμό](#) για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ από χρηματοοικονομικούς κινδύνους που συνδέονται με γενικευμένες ελλείψεις όσον αφορά το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη. Τα νέα προτεινόμενα εργαλεία θα παρέχουν τη δυνατότητα στην Ένωση να αναστέλλει, να μειώνει ή να περιορίζει την πρόσβαση στη χρηματοδότηση της ΕΕ κατά τρόπο ανάλογο προς τη φύση, τη σοβαρότητα και την έκταση των ελλείψεων. Η απόφαση αυτή θα προταθεί από την Επιτροπή και θα εγκριθεί από το Συμβούλιο μέσω ψηφοφορίας με αντίστροφη ειδική πλειοψηφία.

4. Ένας προϋπολογισμός της ΕΕ για μια ισχυρή και σταθερή Οικονομική και Νομισματική Ένωση

Μια σταθερή ζώνη του ευρώ αποτελεί προϋπόθεση για την απασχόληση, την ανάπτυξη, τις επενδύσεις και την κοινωνική δικαιοσύνη τόσο στη ζώνη του ευρώ όσο και στην Ένωση στο σύνολό της. Τον Δεκέμβριο του 2017, στο πλαίσιο του χάρτη πορείας της για την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης, η Επιτροπή [παρουσίασε](#) τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να δημιουργηθούν νέα δημοσιονομικά μέσα στο πλαίσιο των δημόσιων οικονομικών της ΕΕ με στόχο την ενίσχυση της σταθερότητας της ζώνης του ευρώ και τη σύγκλιση προς τα επίπεδα της ζώνης του ευρώ. Στο νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, προτείνονται δύο [νέα μέσα](#):

- Ένα νέο **Πρόγραμμα Στήριξης Μεταρρυθμίσεων** το οποίο - με συνολικό προϋπολογισμό ύψους **25 δισ. ευρώ**- θα παρέχει χρηματοδοτική και τεχνική στήριξη σε όλα τα κράτη μέλη για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων προτεραιότητας, ιδίως στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Επιπλέον, ένας μηχανισμός σύγκλισης θα παρέχει ειδική στήριξη σε κράτη μέλη εκτός της ζώνης του ευρώ τα οποία πρόκειται να υιοθετήσουν το κοινό νόμισμα.

- Μια **Ευρωπαϊκή Λειτουργία Σταθεροποίησης Επενδύσεων** η οποία θα συμβάλλει στη διατήρηση των επιπέδων των επενδύσεων σε περιπτώσεις μεγάλων ασύμμετρων κλυδωνισμών. Θα λάβει αρχικά τη μορφή δανείων αντιστήριξης εγγυημένων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ ύψους **έως και 30 δισ. ευρώ**, που θα συνδυάζονται με χρηματοδοτική ενίσχυση στα κράτη μέλη για την κάλυψη του κόστους των τόκων. Τα δάνεια θα παρέχουν επιπλέον δημοσιονομική στήριξη σε περιόδους στενότητας των δημόσιων οικονομικών κατά τις οποίες πρέπει να διατηρηθούν οι επενδύσεις προτεραιότητας.

5. Σύγχρονες πηγές χρηματοδότησης για τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Οι νέες προτεραιότητες χρειάζονται νέα χρηματοδότηση. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή προτείνει τη χρηματοδότηση αυτών των προτεραιοτήτων μέσω ενός συνδυασμού νέων κονδυλίων (περίπου 80%), ανακατανομών και εξοικονομήσεων (περίπου 20%).

Με βάση τις συστάσεις της ομάδας υψηλού επιπέδου σχετικά με τη «Μελλοντική Χρηματοδότηση της ΕΕ», η Επιτροπή προτείνει να εκσυγχρονιστεί και να απλουστευθεί το υφιστάμενο σύστημα συνολικής χρηματοδότησης - «σύστημα ιδίων πόρων» - καθώς και να διαφοροποιηθούν οι πηγές εσόδων του προϋπολογισμού.

Νέες πηγές για τη χρηματοδότηση του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού

Η Επιτροπή προτείνει να απλουστευθεί ο ισχύων ίδιος πόρος που βασίζεται στον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και να καθιερωθεί ένα «καλάθι» νέων ιδίων πόρων που

συνδέεται με τις πολιτικές μας προτεραιότητες.

Το προτεινόμενο καλάθι νέων ιδίων πόρων περιλαμβάνει:

- το 20% των εσόδων από το σύστημα εμπορίας εκπομπών·
- έναν συντελεστή καταβολής 3% που θα εφαρμόζεται στη νέα κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών (που θα τεθεί σε εφαρμογή σταδιακά μόλις θεσπιστεί η αναγκαία νομοθεσία)·
- μια εθνική εισφορά που υπολογίζεται επί της ποσότητας των μη ανακυκλούμενων απορριμμάτων πλαστικών συσκευασιών σε κάθε κράτος μέλος (0,80 ευρώ ανά κιλό).

Οι νέοι αυτοί ίδιοι πόροι θα αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 12% του συνολικού προϋπολογισμού της ΕΕ και θα μπορούσαν να συνεισφέρουν έως και 22 δισ.. ευρώ ετησίως για τη χρηματοδότηση των νέων προτεραιοτήτων.

Επιστροφές- Η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ αποτελεί ευκαιρία για την επανεξέταση του ισχύοντος πολύπλοκου συστήματος επιστροφών και «επιστροφών επί επιστροφών». Η Επιτροπή προτείνει την κατάργηση όλων των επιστροφών και τη μείωση από 20% σε 10% του ποσού που παρακρατούν τα κράτη μέλη κατά την είσπραξη τελωνειακών εσόδων (που αποτελούν έναν από τους «ιδίους πόρους») για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Χάρη σε αυτά τα δύο αυτά μέτρα ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα καταστεί απλούστερος και δικαιότερος.

- Προκειμένου να αποφευχθούν τυχόν απότομες και σημαντικές αυξήσεις των συνεισφορών για ορισμένα κράτη μέλη, η Επιτροπή προτείνει τη σταδιακή κατάργηση των υφιστάμενων επιστροφών σε διάστημα πέντε ετών.

Επόμενα βήματα

Με βάση τις σημερινές προτάσεις, η Επιτροπή θα υποβάλει, τις επόμενες εβδομάδες, λεπτομερείς προτάσεις για τα μελλοντικά χρηματοδοτικά προγράμματα ανά τομέα (βλέπε Παράρτημα 1).

Στη συνέχεια, εναπόκειται στο Συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά με τον μελλοντικό μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ ομόφωνα και με την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. **Δεν υπάρχει περιθώριο καθυστερήσεων**. Οι διαπραγματεύσεις σχετικά με τον τρέχοντα μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ διήρκεσαν πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα να καθυστερήσουν βασικά χρηματοδοτικά προγράμματα και να αναβληθούν έργα με ουσιαστικές δυνατότητες προώθησης της οικονομικής ανάπτυξης.

Συνεπώς, πρέπει να δοθεί ύψιστη προτεραιότητα στις διαπραγματεύσεις και στην επίτευξη συμφωνίας πριν από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τη

διάσκεψη κορυφής στο Σιμπίου, στις 9 Μαΐου 2019. Η Επιτροπή θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να καταστεί δυνατή η ταχεία επίτευξη συμφωνίας.